

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ר"ע 10-03-14382 ברקאי נ' משרד האוצר/הלשכה לשיקום נכים

וועדת עררים (ת-א) לפי חוק נכי רדיפות הנאצים

בפני כב' השופטת בדימוס רחל גרינברג-יו"ר
ד"ר נעמי אפטר-חברה
עו"ד דן יערי-חבר

העוררת **ברקאי**

נגד

המשיבה **הרשות לזכויות ניצולי השואה
משרד האוצר/הלשכה לשיקום נכים**

פסק דין

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

בפנינו ערר לפי חוק נכי רדיפות הנאצים תש"ז-1957 (להלן החוק).
העוררת מוכרת ע"י המשיבה כנכה לפי החוק ממועד הגשת תביעתה ב-2002. הערר נסב על סירוב
המשיבה להכיר בעוררת כנכה נזקקת מאותו מועד ולשלם לה את ההפרש בין סכום התגמולים
שחושב לפי סעיף 4 לחוק לגובה התגמולים המגיעים לה כנכה נזקקת לפי סעיף 134 לחוק.

עובדות רקע

העוררת, גב' רבקה ברקאי, ילידת 1934 נולדה והתגוררה עם משפחתה בתוניס בזמן הכיבוש הגרמני.
הגישה תביעה ב-2002 להכיר בה כנכה נזקקת וב-2007 נדחתה על הסף בנימוק שהיתה לה נתינות
תוניסאית. גב' ברקאי עררה על הדחייה והערר התקבל באופן עקרוני – ראה החלטת ועדת העררים
ר"ע 1785/07 (העתק בתיק הרשות).
ללא קשר להחלטה הנ"ל ובעקבות שינוי ההלכה בסוגיית הנתינות התוניסאית של עולי תוניסיה
[ע"א (ת-א) 305/03 כלילה רועה נ' הרשות המוסמכת] שניתן ב-4.2.08, פנתה המשיבה ביוזמתה
לעוררת, כפי שנהגה לגבי תובעים אחרים מסוגה, והודיעה לה על חידוש הטיפול בתביעתה. אולם
גם הפעם הושבו פניה של העוררת ריקם וזאת משום שהמשיבה הסתמכה על הנחות עובדתיות-
פרוצדוראליות שגויות מבלי לבדוק כראוי את תיקה של העוררת. למזלה, העוררת עמדה על זכותה
חרף הקשיים הבלתי מוצדקים שהעמידה בפניה המשיבה, פניות שהושבו בשלילה בשל טעותה של
הרשות. לבסוף נאלצה המשיבה להודות בטעותה ולהכיר בעוררת כזכאית לתגמולים מיום הגשת
התביעה ב-30.4.02, ראה מכתב המשיבה מיום 17.6.09. דא עקא, המשיבה התעלמה מבקשת
העוררת שהועלתה בתביעה המקורית להכיר בה כנכה נזקקת.
יצוין כי כל עולי תוניסיה ששהו בחלק הכבוש ע"י הגרמנים זכו להכרה גורפת לאחר שינוי גישת
הפסיקה וקיבלו תגמולים מיום הגשת תביעותיהם.

השתלשלות המגעים בין העוררת למשיבה בנוגע לבקשתה לקבלת תגמול כנכה נזקק

אין חולק כי העוררת צרפה לתביעה משנת 2002 בקשה לקבלת תגמול נוסף כנכה נזקקת (להלן
הבקשה). המשיבה לא ציינה בפנינו איזה מסמכים צורפו בזמנו לבקשה, אולם, בסמוך להגשת
התביעה העוררת התבקשה לצרף מסמכים לשם המשך הטיפול ולא נטען כי לא מלאה אחר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ר"ע 10-03-14382 ברקאי נ' משרד האוצר/הלשכה לשיקום נכים

1 ההוראות- ראה מכתב מיום 1.10.02. המסקנה ההגיונית היא כי העוררת תמכה בקשתה לקבלת
2 תגמול נוסף בראיות הדרושות.
3 לאחד שהוכרה לבסוף בזכאית לתגמולים מיום הגשת התביעה, נאלצה לחזור ולפנות למשיבה בעניין
4 התגמול הנוסף כנכה נזקקת- ראה פניה מ- 19.8.09.
5 בתגובה לפנייה התבקשה להציג תוך 30 יום את המסמכים כמפורט במכתב הרשות מיום 6.9.09 כולל
6 מסמך המתייחס ליום 31.12.02.
7 המשיבה טוענת כי העוררת לא המציאה את המסמכים במועד שהוקצב לה, לא נענתה לתזכורת
8 שנשלחה לה, המציאה את המסמכים רק בדצמבר 2009 ועל כן רואים אותה כמי שויתרה על
9 תביעתה וזכאית לתגמול נוסף רק ממועד זה.

10
11 בנה של העוררת שסייע בדיון לאימו, הבהיר כי המסמכים הוגשו באיחור מה בשל הקושי לקבלם,
12 חלקם נמצאו בארכיון, והקושי הסובייקטיבי של אימו המבוגרת לטפל בהשגת המסמכים. לדברי
13 הבן, המסמכים נשלחו למשיבה במועד מוקדם מדצמבר 2009 אך היא טענה שלא התקבלו והוא שלח
14 אותם פעם נוספת.
15

דיון

16
17
18 א. ראשית לא ברור לנו על סמך מה קבעה המשיבה כי העוררת ויתרה על תביעתה. גם אם לא
19 עמדה בלוח הזמנים שקבעה לה הרשות להמצאת המסמכים, המשיבה התעלמה לחלוטין
20 ממחדליה היא שמנעו מהעוררת למצות זכויותיה במשך חודשים ארוכים. נראה כי המשיבה
21 נהגה במקרה זה בסלחנות מופלגת כלפי עצמה ובנוקשות יתר כלפי העוררת. כמו כן בלתי
22 סביר לטעמנו שלא לתת את הדעת לקושי שבקבלת מסמכים מלפני 7 שנים כפי שהתבקשה
23 העוררת- ראה מכתב מיום 6.9.09.
24 אם המשיבה מסתמכת בקציבת המועד של 30 יום על תקנות רדיפות הנאצים (תגמול נוסף)
25 תשכ"ט-1969, הרי שטעות בידה כי תקנה 4 חלה על מי שמקבל תגמול נוסף ונדרש למסור
26 פרטים ולא כך באשר לעוררת.
27

28 ב. סעיף ג' לחוק קובע שני תנאים מצטברים להכרה בכנה נזקק: דרגת נכות פחותה מ-50%
29 אך לא פחותה מ-25% והיעדר הכנסה נוספת או ניכוי ההכנסה הנוספת -סעיף ג'14(ב).
30 מההתכתבות המפורטת לעיל בין העוררת למשיבה, יש להסיק כי העוררת תמכה בקשתה הן
31 בשנת 2002 והן ב- 2009 במסמכים הדרושים להוכחת זכאותה לקבלת התגמול הנוסף, ואין כל
32 טעם לחייבה להציג ראיות על זכאותה לגבי השנים בהן המשיבה סירבה להכיר בה כנכה לפי
33 החוק.
34

35 ג. כמו כן אין ממש בטענת המשיבה כי על העוררת חלה הוראת סעיף ג' לחוק לפיה תשלום
36 תגמול דטרואקטיבי לנצרך (אותו הדין לגבי נזקק) מוגבל לשלושה חודשים בלבד. הסעיף קובע
37 כי לרשות שיקול דעת: "... בעד תקופה העולה על 120 יום לפני הגשת הבקשה לתגמול
38 לנצרך". אין חולק כי העוררת הגישה בקשתה יחד עם התביעה המקורית ב- 2002 ועל כן
39 המגבלה הנ"ל אינה חלה בעניינה.
40 (השוו רע"א 40/04 שמואל מור נ' הרשות המוסמכת פורסם בנבו).

41
42 לאור כל האמור לעיל, אנו מקבלים את הערר.

43
44 בשולי הדברים ברצוננו להעיר כי בתיק הרשות לא נמצא כל מסמך בנוגע לתגמול לנזקק. את
45 ההתכתבויות בנושא זה מצאנו בחומר שהגישה לנו העוררת - מסמכים שצורפו לכתב הערר. אנו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

מ"ע 10-03-14382 ברקאי נ' משרד האוצר/הלשכה לשיקום נכים

- 1 חוזרים ומפנים תשומת לב הרשות לתקנה 11 לתקנות נכי רדיפות הנאצים (סדרי דין בוועדת ערר),
 2 תשל"ד-1973;
- 3 "(א) הרשות המוסמכת תמסור לוועדה, תוך המועד שנקבע להגשת התשובה, את
 4 התיק הכולל את בקשת העורר שהוגשה לה ואת כל המסמכים וחומר הראיות שהיו
 5 בפניה, לרבות פרוטוקולים של העדויות שהושמעו בפניה ושימשו יסוד להחלטתה
 6 (להלן - התיק).
- 7 (ב) הרשות המוסמכת תמסור לוועדה את התיק, בין אם הגישה תשובה לפי תקנה 8
 8 ובין אם לא הגישה."
- 9
- 10 הוועדה נוהגת לסמוך על הרשות כי התיק המוגש לוועדה כולל את כל המסמכים. למותר לציין
 11 חשיבות ההקפדה על צירוף מלוא החומר. אנו מקווים כי מדובר בתקלה חריגה, מבקשים מהרשות
 12 לבדוק מקורה ולהודיע לוועדה.
- 13
- 14 מזכירות הוועדה תשלח לצדדים את פסק הדין.
 15 זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 30 יום מיום קבלת פסק הדין בשאלה משפטית בלבד.
- 16
- 17
- 18 ד"ר נעמי אפטר עו"ד דן יערי
- 19 ניתן היום, כ"ב ניסן תשע"א, 26 אפריל 2011, בהעדר הצדדים.
- 20
- 21 רחל גרינברג, שופטת
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26